

Aprenentatge Integrat de Continguts i Llengua (AICLE) a l'Educació Primària

2014/2015

Codi: 103578

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació primària	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Cristina Escobar Urmeneta

Correu electrònic: Cristina.Escobar@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: anglès (eng)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Requisits lingüístics:

- Per cursar aquesta assignatura es requereix demostrar amb certificació oficial un nivell de competència comunicativa del MEQR en llengua

anglesa B2 (B2.2) o superior (Per exemple, Certificat de capacitació EOI; Cambridge First Certificate).

- L'alumne ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció, i de llegir amb un alt grau de comprensió textos extensos en anglès no adaptat per a aprenents.

Language requirements - CEFR B2 or above. Fluid and correct speaking and writing. Efficient reading skills in long non-adapted materials.

Objectius

INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA I OBJECTIUS

Aquesta assignatura té com a objectiu que els i les futures mestres es familiaritzin amb les estratègies docents bàsiques dels programes d'Aprenentatge Integrat de Continguts i Llengua (AICLE) i adquireixin coneixements i habilitats bàsiques d'autoformació que els ajudin a continuar millorant com a mestres especialitzats al llarg de tota la vida professional, especialment pel que fa al seu perfil com a especialistes en l'ensenyament-aprenentatge de llengües segones i estrangeres.

En aquesta assignatura els futurs docents aprendran els principis bàsics dels programes d'aprenentatge integrat amb vocació democratitzadora. A dissenyar i seleccionar materials i activitats adequades al currículum català, i a identificar i analitzar els trets característics de bones pràctiques docents en aules AICLE.

Cal remarcar que l'assignatura és en si mateixa una assignatura AICLE amb un doble focus en la millora de

(a) la competència comunicativa general i la competència interactiva docent (guanyar eficàcia en l'ús de l'anglès fluït, correcte i entenedor en tot tipus de situacions relacionades amb la docència de i en anglès) i (b) les competències professionals dels futurs mestres com a mestres amb un perfil especialitzat en l'ensenyament de i en l'anglès.

AN INTRODUCTION TO THE SUBJECT AND LEARNING GOALS

This course is designed to help student-teachers become familiar with basic teaching strategies which are specific to Content and Language Integrated Learning (CLIL) contexts. Also to help them develop the basic knowledge and skills needed for life-long professional development as primary teachers, with a special concern for foreign language teaching and learning.

In this course student teachers will learn the basic principles of integrated programs in inclusive education. To design and select materials and activities which are consistent with the needs of the learners the official curriculum. Also to identify and analyze the characteristics of CLIL quality teaching practice. The subject itself follows a CLIL approach with a dual focus on (a) the improvement of communicative competence and classroom interactional competence (effective use of fluent, correct, learner-convergent English), and (b) foreign language teaching professional competences.

Competències

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i plurilingües.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents en els estudiants.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se, oralment i per escrit, en una llengua estrangera.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Resultats d'aprenentatge

1. Abordar críticament i seleccionar textos relacionats amb continguts acadèmics propis de l'educació infantil i primària que siguin apropiats per a l'aula AICLE.
2. Adaptar i redactar textos escolars escrits ajustats al nivell de desenvolupament cognitiu i comunicatiu dels aprenents, en un anglès correcte i registre adequat.
3. Analitzar de forma individual i amb companys i companyes la pròpia pràctica docent, identificar àrees de millora professional, i implementar estratègies per aconseguir l'esmentada millora.
4. Analitzar les necessitats comunicatives i controlar el procés d'aprenentatge de LE dels estudiants.
5. Analitzar les necessitats comunicatives i controlar el procés d'aprenentatge de la llengua anglesa dels estudiants.
6. Autoavaluar el seu propi nivell de coneixement de l'anglès i analitzar les pròpies necessitats comunicatives establint un plan de millora.
7. Conèixer i saber utilitzar els principals recursos i eines de consulta lingüística.
8. Demostrar competència receptiva suficient en altres llengües estrangeres per comprendre intervencions orals i llegir texts de tipus professional (material docent, articles de divulgació, etc.) amb l'ajuda d'instruments de recolzament a la comprensió.

9. Demostrar un nivell de competència B2 (MCER) en l'ús de la llengua anglesa tant en situacions informals com en contextos professionals, en activitats de recepció, producció i interacció.
10. Desenvolupar criteris i formular propostes d'autoformació permanent (al llarg de la vida) com a docents de i en llengua estrangera.
11. Desenvolupar tasques escolars que promoguin l'aprenentatge integrat de continguts acadèmics i anglès.
12. Desenvolupar tasques i criteris amb un alt valor formatiu que promoguin l'avaluació integrada de continguts i anglès.
13. Desplegar habilitats i estratègies comunicatives avançades en llengua anglesa per adaptar-se al nivell de desenvolupament cognitiu i comunicatiu dels interlocutors - aprenents i fer-se entendre en anglès utilitzant estratègies de bastida de forma eficient.
14. Establir relacions entre el currículum de primària de llengües estrangeres i el de la resta d'àrees curriculars.
15. Gestionar la comunicació en l'aula AICLE de forma eficient. Creant oportunitats per a l'ús de la llengua finalitat com a llengua de comunicació habitual.
16. Incorporar activitats de CMO apropiades pel desenvolupament d'unitats AICLE en el context de programes nacionals i internacionals (Comenius, etc.).
17. Presentar productes (unitats didàctiques, anàlisi d'una sessió de classe, etc.) elaborats en equip amb persones de diferents graus i perfils d'expertícia.
18. Reconèixer l'aula AICLE com a espai multilingüe per naturalesa i mostrar consciència del valor del repertori lingüístic dels aprenents en l'aprenentatge de continguts acadèmics i en l'adquisició d'una llengua addicional.
19. Saber identificar el nivell de coneixement de l'alumnat d'educació infantil i primària, sent capaç d'analitzar les seves necessitats comunicatives i de controlar el seu procés d'aprenentatge de llengües, així com saber autoavaluar el propi nivell de competència en anglès, analitzar les pròpies necessitats comunicatives i establir un pla de millora.
20. Utilitzar la llengua anglesa com a vehicle habitual de comunicació a l'aula universitària i a l'aula d'infantil i primària, així com en totes les tasques acadèmiques relacionades amb l'assignatura.
21. Valorar tècniques i estratègies d'aprenentatge de LE adequades a l'educació primària.
22. Valorar tècniques i estratègies d'aprenentatge de i en anglès adequades a l'educació infantil i primària.

Continguts

CONTINGUTS

1. Introducció als programes d'educació multilingüe.
2. La comunicació eficient a l'aula de continguts en llengua estrangera: discurs oral, escrit i audiovisual.
3. Disseny, adaptació, execució i avaluació de tasques i seqüències d'aprenentatge integrat de continguts i llengua anglesa (AICLE).
4. Estratègies de formació autònoma al llarg de la vida professional de la mestra d'anglès i de la mestra que imparteix altres àrees curriculars en anglès.

CONTENTS

1. An introduction to multilingual education.
2. Efficient communication in the foreign language classroom: oral, written and audiovisual discourse.
3. Design, adaptation, implementation and evaluation of CLIL tasks and teaching sequences.
4. Strategies for autonomous teacher development for English and CLIL teachers.

Metodologia

Metodologia:

1.ENFOCAMENT

Aquesta assignatura té com a objectiu que els i les futures mestres es familiaritzin amb les estratègies docents bàsiques dels programes d'Aprenentatge Integrat de Continguts i Llengua (AICLE) i adquireixin coneixements i habilitats bàsiques d'autoformació que els ajudin a continuar millorant com a mestres al llarg de tota la vida professional.

Així mateix, l'assignatura és en si mateixa una assignatura AICLE amb un doble focus en la millora de (a) la competència comunicativa i (b) les competències professionals dels futurs mestres com a mestres amb un perfil especialitzat en l'ensenyament de l'anglès.

Les classes combinen presentacions magistrals per part de la professora, discussions de gran grup, treball en grups petits dins i fora de l'aula i presentacions públiques formals i informals per part dels estudiants.

Tret de comptades excepcions, els ppt corresponents a les explicacions de classe no es penjaran del Moodle.

2.ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ

S'espera de tots i totes les estudiants una assistència activa a les sessions. És a dir, s'espera que tots els i les estudiants facin contribucions raonades als debats sobre temes pràctics i teòrics que es desenvolupin. Sovint aquests debats requeriran una preparació prèvia mitjançant lectures, avaluació de material didàctic, observació de classes, etc.

L'assistència mínima a un 80% de les sessions presencials és requisit sine-qua-non per a superar l'assignatura.

3.LLENGUA DE COMUNICACIÓ I TREBALL

La llengua de comunicació a l'aula tant de la professora com dels estudiants en activitats d'ensenyament-aprenentatge i avaluació és l'anglès, la qual cosa implica que les lectures seran també majoritàriament en llengua anglesa.

Cap llengua està proscriu de l'aula AICLE. Dit això, s'espera que l'estudiant s'autoreguli pel que fa a l'ús de les diferents llengües que parla i aprofiti l'espai que proporciona l'aula per a maximitzar les seves possibilitats de fer servir la llengua meta per totes les seves necessitats comunicatives.

Les tasques d'avaluació també es presentaran i defensaran en anglès. Tanmateix, també es treballarà amb textos d'interès publicats en català, castellà o altres llengües europees, si fos necessari, amb suport lingüístic suficient.

4.ORGANITZACIÓ DE BLOCS I TASQUES D'APRENTATGE / AVALUACIÓ

Cada bloc de continguts compta, al menys, amb les següents activitats d'ensenyament-aprenentatge: (a) una sessió magistral introductòria, (b) dos o tres lectures relacionades amb el tema, (c) activitats de grup petit que es concreten en un producte final del bloc que es presenta públicament, i (d) una activitat d'avaluació individual.

Les dues tasques centrals d'aprenentatge que organitzen el treball del curs són:

1. Planificació d'una sessió de classe AICLE o 'Rica en continguts' per a estudiants de primària amb activitats que incorporin interacció docent-classe, i interacció aprenent-aprenent (treball en parelles o petit grup). Execució de la classe a l'escola de pràcticum i enregistrament en vídeo de la sessió. Selecció de dos fragments de la gravació (1. interacció docent-classe; i 2. interacció aprenent-aprenent), anàlisi de la interacció i identificació d'àrees de millora, i pla de treball. Presentació pública de la seqüència vídeo-gravada i de les conclusions del treball. [Bloc 1 de continguts].

2. Planificació en equip i presentació d'una mini seqüència didàctica aplicable a una escola catalana de primària de dos o tres sessions de durada, que incorpori els principis metodològics dels ensenyaments AICLE inclusius. La seqüència inclou el 'rationale' el material de treball de l'alumne, la guia del docent i els criteris i tasques d'avaluació integrada. [Bloc 4 de continguts].

Totes dues tasques són avaluables.

5. TREBALL EN EQUIP, RESPONSABILITZACIÓ i RENDICIÓ DE COMPTES

Així mateix s'espera que tots i cadascú dels estudiants que formen un equip de treball contribueixin de forma alíquota al treball comú assignat. La contribució individual al treball del grup serà tinguda en compte en l'avaluació de l'assignatura (vegeu criteris d'avaluació). Aquest criteri és especialment rellevant en la Planificació en equip i presentació d'una mini seqüència didàctica.

6. LLIURAMENT DE FEINES

L'eina de lliurament de és, si no s'anuncia una altra cosa, el Moodle oficial de l'assignatura. Es sol·licita que tots els estudiants actualitzin la seva adreça electrònica dins d'aquest espai. En les feines més importants, a més del lliurament al Moodle es demanarà el lliurament d'una 'hard copy' o còpia no virtual del producte. S'egigeix que els treballs es lliurin dins de la data anunciada. La data oficial de lliurament de qualsevol feina és la de lliurament al Moodle. Les feines que no es lliurin dins de la data anunciada no rebran feedback.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Tipus: Supervisades			
Tutories supervisades	30	1,2	2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21

Avaluació

ASSISTÈNCIA: L'assistència a classe és un prerrequisit per aprovar l'assignatura. Siguin quines siguin les causes de l'absència, l'absentisme superior al 20% implica automàticament la no superació de l'assignatura.

LECTURES, TREBALL PERSONAL i TREBALL DE GRUP FORA DE CLASSE: Les hores de classe suposen menys d'un terç de la dedicació total a l'assignatura que s'espera de l'alumne. Els dos terços restants es distribueixen en lectures, treball individual, i treball de grup (TG).

TREBALL EN EQUIP, RESPONSABILITZACIÓ i RENDICIÓ DE COMPTES: El TG no és només la suma del treball dels individus. El TG suposa que tots els membres del grup hi contribueixen, discuteixen les aportacions de la resta de companys i es responsabilitzen del resultat final. S'arbitraran maneres per evitar en la mesura del possible actituds poc solidàries amb el treball dels companys d'equip. Aquest criteri és especialment rellevant en la Planificació en equip i presentació d'una mini seqüència didàctica.

TERMINIS: S'espera que els estudiants completin les tasques assignades dins dels terminis establerts. Les feines lliurades fora de termini constaran com a no presentades. En casos excepcionals, degudament justificats documentalment, el treball s'acceptarà fora de termini per al càlcul de la nota final, però no rebrà feedback. En el cas de les tasques de lectures d'articles, la no lectura en el termini establert suposa una important inferioritat de condicions en la discussió posterior a l'aula, la qual cosa pot influir molt negativament en l'avaluació de l'estudiant.

PARTICIPACIÓ: L'assistència ha de ser activa. Es a dir, amb contribucions personals i informades (cal haver llegit l'article abans, per exemple) a les discussions de classe i petit grup. Una persona que no és capaç de defensar en públic de manera articulada el seu punt de vista sobre un tema educatiu no està capacitada per a ser mestre, per tant un nivell baix de participació informada a les discussions de grup i de classe és causa de no superació de l'assignatura.

COMPETÈNCIA COMUNICATIVA EN ANGLÈS: L'assoliment per part dels estudiants dels objectius relacionats amb la competència comunicativa en anglès és un criteri present en totes les tasques d'avaluació. El punt de partida mínim és un B2 (B2.2) en progressió cap al C1 del MECR. En finalitzar el semestre els estudiants han de demostrar haver assolit un C1 en tota mena de situacions relacionades amb la docència de i en anglès. La competència comunicativa és condició necessària però no suficient per a la superació de l'assignatura.

AUTOREGULACIÓ: Assistència, participació activa, compliment de terminis, aportacions al treball de grup i utilització habitual de l'anglès per a totes les finalitats són criteris d'avaluació transversals a tota l'assignatura. S'espera dels estudiants -mestres en un futur molt proper-- una autoregulació eficient pel que fa a aquests requisits.

EXÀMENS: La demostració del coneixement crític (teòric i aplicat) dels continguts abordats a l'assignatura es farà principalment mitjançant tasques escrites individuals administrades en situació d'examen (vegeu normativa de còpia i plagi). La data d'examen que avalua l'assoliment d'objectius de l'assignatura serà anunciada amb suficient antelació i no es modificarà si no és per motius de força major. Algunes tasques destinades a avaluar el progrés dels estudiants en l'assoliment d'aquests objectius poden no ser anunciades amb antelació.

CÀLCUL DE LA QUALIFICACIÓ FINAL: Per regla general, la qualificació final de l'assignatura és el resultat de calcular la mitjana ponderada de cadascun dels quatre blocs en que es subdivideixen les tasques d'avaluació. **CASOS ON NO S'APLICARÀ LA REGLA ANTERIOR:** A) per aprovar l'assignatura cal haver aprovat tots i cadascú dels quatre blocs en el que s'organitzen les tasques d'avaluació de l'assignatura. B) En el cas que les qualificacions obtingudes en tasques d'avaluació individual (especialment en el bloc "Demostració de coneixement crític (teòric i aplicat) dels continguts abordats a l'assignatura" siguin significativament més baixes que les obtingudes en tasques de treball de grup, la mitjana no serà automàtica i s'exigirà de l'estudiant evidències que documentin la quantitat i qualitat les seves aportacions al treball de grup. C) si l'estudiant no demostra competència interactiva docent suficient per gestionar un aula de primària en anglès fluït, correcte i entenedor qualsevol activitat d'aula des del començament fins al final d'una hora classe, la qualificació final serà de 'suspès', siguin quines siguin les qualificacions obtingudes a les diferents tasques. D) Tal com ha quedat establert en paràgrafs anteriors, per aplicar el càlcul de mitjana ponderada, també cal haver complert amb els requisits d'assistència, lectures, treball personal i treball de grup fora de classe, terminis, participació i competència comunicativa en anglès.

CÒPIA I PLAGI: La copia o plagi, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delictes que pot representar suspendre l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta una part d'un text (més de quatre paraules) d'un autor com a propi, sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html)

RECLAMACIONS: Les reclamacions a les qualificacions atorgades a les diferents tasques d'avaluació es formularan per escrit segons model d'imprès que es facilitarà oportunament.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi reflexiva de fragments de sessions de classe i de seqüències i material docent, i establiment d'un pla de millora per al futur	15%	0	0	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Autoavaluació de la participació, feina feta i les competències assolides	5%	0	0	3, 6, 7, 9, 10, 13, 18, 20
Demostració de coneixement crític (teòric i aplicat) dels continguts	40	0	0	1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 13,

abordats a l'assignatura.	%			14, 15, 18, 19, 20
Planificació en equip i presentació d'una mini seqüència didàctica AICLE	40%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

Bibliografia

REFERENCE LIST:

- APAC (2006). CLIL in Catalonia: from theory to practice; APAC monographs, 6; Barcelona: APAC.
- Barrull, M. (2008). All Roads Lead to Rome: A CLIL Social Studies Experience. In: Dooly, M. & D. Eastment (eds.) How we're going about it. Teachers' voices on innovative approaches to teaching and learning languages. Newcastle upon Tyne. Cambridge Scholars Publishing: 118-127.
- CLIL-SI (2006). Rainforests. Seqüència Didàctica per l'aula AICLE inclusiva. Material didàctic disponible a: <http://grupsderecerca.uab.cat/clilsi/>
- Council of Europe (2002). CLIL - Content and Language Integrated Learning Report. Disponible en: www.coe.int.
- Coyle D., Hood Ph., Marsh D., (2010). CLIL, Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press, Cambridge
- Crawford, M.J. (2001). Making language meaningful: A content-based approach for teaching General English courses. Journal of Hokkaido University of Education (Humanities and Social Science), 52(1), 53-63. <http://www.elworkshop.org/making.pdf>
- Dale, L. & Tanner, R. (2012). CLIL Activities. A resource for subject and language teachers. Cambridge University Press, Cambridge
- Dalton-Puffer, C. (2007). Discourse in Content and Language Integrated Learning. Amsterdam. John Benjamins.
- Echevarría, J., Vogt, M. & Short, D. J. (2009). Making content comprehensible for elementary English Learners: the SIOP model. Boston: Allyn and Bacon: Pearson Education.
- Echevarría, J., Vogt, M. & Short, D. J. (2010). Making Content Comprehensible for Secondary English Language Learners. The SIOP MODEL. Boston: Pearson Education.
- Eixarch, E. (2011). Avaluació i aprenentatge en espais innovadors AICLE. Bellaterra journal of teaching and learning language and literature. Vol. 4 (2), pp. 1-16.
- Escobar Urmeneta, C. & Evnitskaya, N., (2011). La corrección de ejercicios es una buena ocasión para aprender ciencias e inglés. True or false? Conversaciones de clase exitosas en contextos 'AICLE' In M.P.
- Escobar Urmeneta, C. (2001). Los programas de aprendizaje integrado de contenidos curriculares y lengua, A L. Nussbaum y M. Bernaus, Didáctica de las lenguas extranjeras en la educación secundaria obligatoria. Madrid. Síntesis: 207-232.
- Escobar Urmeneta, C. (2006). 'Algunes formes d'intervenció en la formació plurilingüe'. A: Nussbaum i Unamuno (eds). Usos i competències multilingües entre escolars d'origen immigrant. Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, pp. 135-167.
- Escobar Urmeneta, C. (2008). Talking English to learn Science. A CLIL experience in Barcelona. En: Dooly, M. y D. Eastment (eds.). How we're going about it.' Teachers' voices on innovative approaches to teaching and learning languages. Newcastle-upon-Tyne (pp. 127-138). Cambridge Scholar Press: 154-169.
- Escobar Urmeneta, C. (2009). "Cuando la lengua de la escuela es diferente de la lengua familiar" en Monográfico Aprender en ingles. Cuadernos de Pedagogía, 395: 46-51. Available at: <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>.
- Escobar Urmeneta, C. (2012). Content-Rich Language Learning in Context-Rich Classrooms. APAC, 74, 39-47. Available at <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>.
- Escobar Urmeneta, C. (Coord.). (2012). Learning English in Content-Rich Classrooms. Content-rich units designed by student-teachers in partnership with Professional Development Schools, Vol II. CLIL-SI. UAB. [CD-ROM]. Available at: <http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publications>.

- Escobar Urmeneta, C. and Evnitskaya, N. (2013). Affording Students Opportunities for the Integrated Learning of Content and Language. A Contrastive Study on Classroom Interactional Strategies Deployed by Two CLIL Teachers. In J. Arnau (ed.), *Recovering Catalan through School: Challenges and Instructional Approaches*. Bristol: Multilingual Matters & Institut d'Estudis Catalans:159-183.
- Escobar Urmeneta, C. and Evnitskaya, N. (2014). 'Do you know Actimel?' The Adaptive Nature of Dialogic Teacher-led Discussions in the CLIL Science classroom: a Case Study. To appear in: *Language Learning Journal*: 42:2, 165-180.
- Evnitskaya, N. & Aceros, J.C. (2008). "'We are a good team": El contrato didáctico en parejas de aprendices de lengua extranjera'. A: *Revista Española de Lingüística Aplicada*, 21. pp: 45-70.
- Evnitskaya, N. & Morton T. (2011). 'Knowledge construction, meaning-making and interaction in CLIL science classroom communities of practice'. *Language and Education*. 25 (2), pp. 109-127.
- Evnitskaya, N. (Ed.) (2011). *Bellaterra Journal of Teaching & Learning Language & Literature*. Special CLIL issue. Available at: <http://ojs.uab.cat/index.php/jtl3/index>
- Fuentes, M.A. & Hernández. E. (2011). From "This is impossible" to "I will make the standard higher": A close look at interaction in the CLIL classroom. *Bellaterra journal of teaching and learning language and literature*. Vol. 4 (2), pp. 17-36.
- Hall, J.K., Hellermann, J. & Pekarek Doehler, S. (eds.) (2011) *L2 Interactional Competence and Development*. Clevedon : Multilingual Matters
- Halliwell, S. (1992). *Teaching English in the Primary Classroom*. Harlow, Longman. Available at: http://farsupervision.files.wordpress.com/2011/04/teaching_english_in_the_primary_classroom.pdf
- Heather Lattimer (2010) *Reading for learning: Using discipline-based texts to build content knowledge*. NCTE
- Horrillo, Z. (2009). A Study of the On-task and Off-task Activity Carried Out by Teenage Learners During a Content and Language Integrated Learning Task *The International Journal of Learning*, Volume 16, Issue 11, pp.113-136.
  - <http://www.carolread.com/articles/s%20talk%20and%20learning.pdf>
- Jorba, J. (1989). La comunicació i les habilitats cognitivo-lingüístiques. A: Jorba, J.; Gómez, I.; Prat, À. *Parlar i escriure per aprendre* Bellaterra, ICE UAB: 37-58.
- Lasagabaster, D. & Ruiz de Zarobe, Y. (2010). *CLIL in Spain: Implementation, Results and Teacher Training*. Newcastle, UK: Cambridge Scholars Publishing.
- Lightbown, P. M. & Spada, N. (2013) *How languages are learned* (4th edition) Oxford: Oxford University Press (4ª edició)
- Lightbown, Patsy M. (2014). *Focus On Content Based Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press
- Llinares, A, Morton, T. and Whittaker, R. (2012). *The Roles of Language in CLIL*. Cambridge University Press
- Márquez i Bargalló, C. & Prat i Pla, A.(eds.) (2010). *Competència científica i lectora a secundària. L'ús de textos a les classes de ciències*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Marsh, D. y Langé, G. (Ed). (1997). *Implementing Content and Language Integrated Learning*. Jyväskylä. University of Jyväskylä and TIE-CLIL.
- Marsh, D. y Langé, G. (Eds.). (2000). *Using languages to learn and learning to use languages*. An Introduction to CLIL for Parents and Young People Jyväskylä: TIE-CLIL. Available at: <http://archive.ecml.at/mtp2/clilmatrix/pdf/1UK.pdf>
- Mercer, N. (1995). *The guided construction of knowledge*. Clevedon, Avon: Multilingual Matters.
- Mohan, B. (1986) *Language and content*. Reading, MA: Addison Wesley.
- Muñoz, C. (2000). Bilingualism and trilingualism in school students in Catalonia. In J. Cenoz & U. Jessner (eds) *English in Europe: the Acquisition of a Third Language* (pp.157-178) Clevedon: Multilingual Matters.
- Muñoz. C. (ed.) (2007). "Models and practice in CLIL practice" en *Revista española de lingüística aplicada (RESLA) Número Extraordinario 1*.
- Navés, M^aT. & Muñoz, C. (1999). 'Experiencias de AICLE en España' en Marsh, D.y Langé, G. (eds.) *Implementing Content and Language Integrated Learning. A Research-driven TIE-CLIL Foundation Course Reader*. pp. 131-144. Continuing Education Center. University of Jyväskylä.
- Núñez Delgado & J. Rienda (coords.), *La investigación en didáctica de la lengua y la literatura: Situación actual y perspectivas de futuro*. Proceedings of the XII SEDLL International Conference (31 November-2 December, 2011). CD-Rom. ISBN: 978-84-96677-54-8. Granada: 2047-2060.
- Nussbaum, L. & de la Rocha, P. (2008). 'L'organisation sociale de l'apprentissage dans une approche par project'. A: *Babylonia*, 3, pp. 52-55.

- Nussbaum, L. (2009). Integrar lengua y contenido, con los andamios necesarios. Cuadernos de pedagogía. Nº 395, noviembre de 2009:56-58.
- Pallarés, O. & Petit, C. (2009). Matemáticas en inglés. Un tándem con objetivos comunes. In: Cuadernos de Pedagogía, 395: 66-69.
- Pallarés, O. (2011). Crònica d'un projecte d'educació plurilingüe: Un estudi de cas. Bellaterra journal of teaching and learning language and literature. Vol. 4 (2), pp. 57-70.
- Pujol Villalonga, R. M. (2003). Didáctica de las ciencias en la educación primaria. Madrid, Editorial Síntesis, S.A.
- Read, C. (2006?). Scaffolding children's talk and learning. At:
- Rhonda Oliver and Jenefer Philp (2014). Focus on Oral Interaction . Oxford University Press
- Salaberri, S. (2009). Un centro y un plan que van de la mano. Cuadernos de Pedagogía 395: 62-65.
- Sanmartí, N. & Begonya Oliveras (2011). Llegir per aprendre i per desenvolupar el pensament crític: una reflexió des de l'aprenentatge de les ciències. . In: Escobar Urmeneta & Nussbaum (Eds).Aprender en una altra llengua / Aprender en otra lengua. Servei de publicacions de la UAB: 71-92.
- Sanmartí, N. (1995). Per aprendre ciències cal aprendre a parlar sobre les experiències i les idees. En Articles, 6: 7-22.
- Sanmartí, N. (2007). 10 ideas clave: Evaluar para aprender. Barcelona. Graó.
- Snow, M., Met, M. & Genesee (1992). A Conceptual framework for the integration of language and content instruction. Ch.3 in Richard-Amato, P. & Snow, M. (1992) The Multicultural Classroom. London: Longman (REPRINTED).
- Sophie Ioannou-Georgiou and Pavlos Pavlou (2003) Assessing Young Learners. Oxford: Oxford University Press
- Tolchinsky, Liliana (2014). La escritura académica a través de las disciplinas. Octaedro

Algunes d'aquestes lectures i documents estan disponibles als següents webs:

<http://gent.uab.cat/cristinaescobar/content/publicacions>

<http://grupsderecerca.uab.cat/clisi/>

Campus Virtual : Lectures sobre aprenentatge de llengües 019993